5 Απριλίου 2018

Τα μυστικά της εξομολόγησης. Πως να πούμε αυτά που μας βαραίνουν

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή

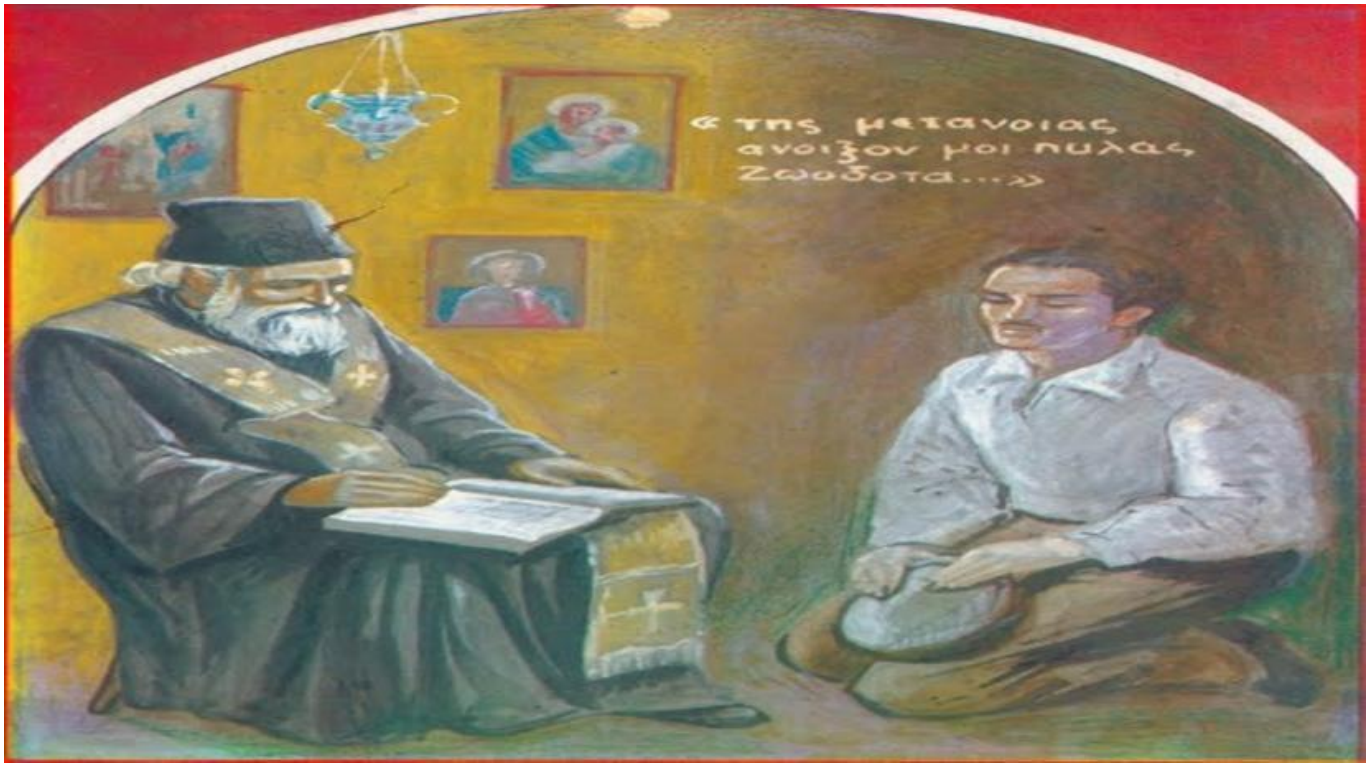

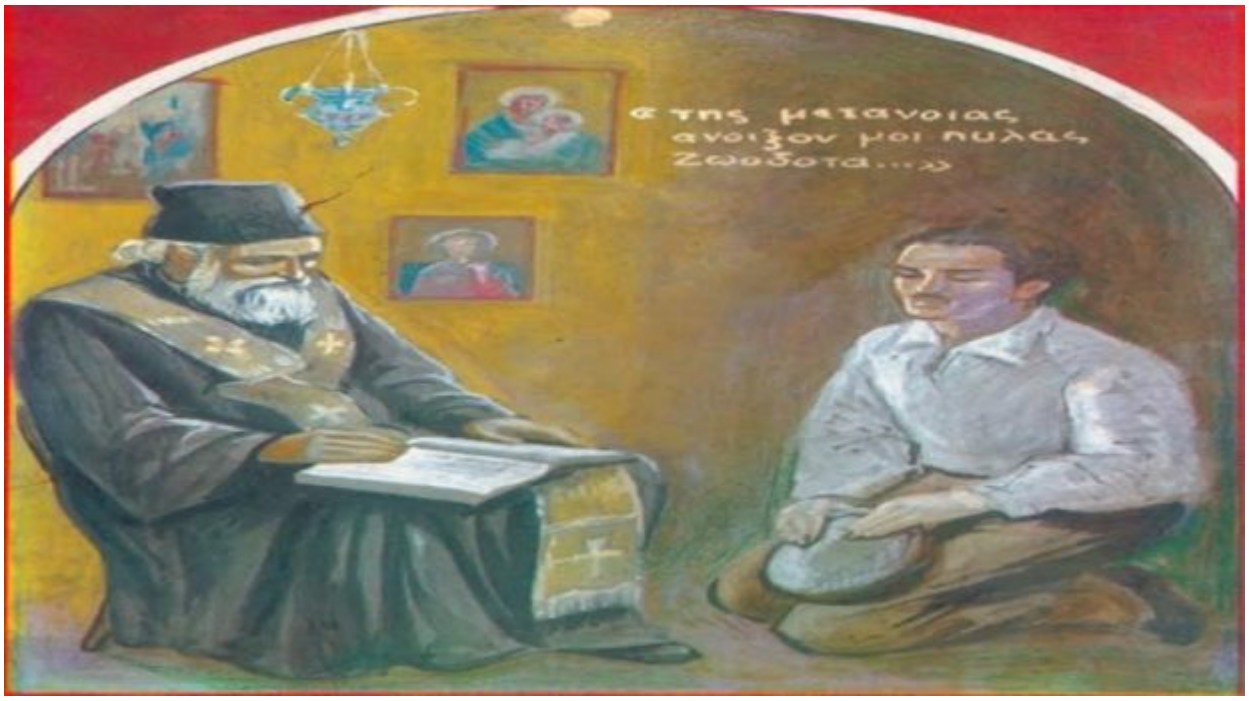

Πρέπει να ερωτά ο πνευματικός κατά την εξομολόγηση;

Είναι και αυτό ένα τέχνασμα του πονηρού. Πολλοί προσερχόμενοι για να

εξομολογηθούν, ζητούν από τον πνευματικό να τους ρωτήσει περί των αμαρτιών τους. Είναι όμως δυνατόν ο εξομολόγος να μπει στη διαδικασία, να ρωτήσει καθένα προσερχόμενο στο μυστήριο, περί διαπράξεως όλων των αμαρτημάτων; Κι εκτός τούτου, εάν μπει στη διαδικασία ερωτήσεων, για ποια από τα πολλά αμαρτήματα θα πρέπει να ερωτήσει; Κι αν κάποιος εξομολογούμενος ακούγοντας περί διαφόρων αμαρτημάτων σκανδαλισθεί, ποιος ευθύνεται γι' αυτό; Μπορεί ο εξομολογούμενος να μην έχει υποψιασθεί ποτέ στη ζωή του για κάποιο αμάρτημα και από τα ερωτήματα του εξομολόγου να μπει στον πειρασμό μιάς νέας περιπέτειας, νέων αμαρτημάτων! Ακόμη πρέπει να γνωρίζει ο εξομολογούμενος, ότι ο κάθε πνευματικός εξομολόγος δεν είναι διορατικός, για να βλέπει στα βάθη των καρδιών των εξομολογούμενων, αλλά κρίνει κάθε φορά αναλόγως της μετανοίας του εξομολογούμενου. Ο εξομολόγος δεν ρωτά, αλλά περιμένει ν'ακούσει τη μετάνοια και τη συντριβή του εξομολογουμένου.

Ο εξομολογούμενος δεν προσπαθεί κατά την εξομολόγηση να εξαπατήσει τον πνευματικό. Κάτι τέτοιο δείχνει εκ μέρους του τη ρηχότητα, με την οποία πλησιάζει το μυστήριο της μετανοίας, οπότε ούτε αποτέλεσμα θετικό θα υπάρξει, ούτε προκοπή στη μετάνοια θα κάνει. Τότε θεωρείται δώρον άδωρον να εξομολογηθεί κάποιος, εάν σκέπτεται να καλύψει τα αμαρτήματά του. Για την επιτυχία της εξομολογήσεως ο εξομολογούμενος θα πρέπει να ανοίγει τον εαυτό του, με την τελωνική μετάνοια και όχι με τη φαρισαϊκή υποκρισία Για τον λόγο αυτό υπάρχουν λογιών – λογιών εξομολογήσεις. Πολλοί πιστοί εξερχόμενοι από το εξομολογητήριο αισθάνονται να πετούν και άλλοι να σέρνονται, ή να αισθάνονται χειρότερα απ'όταν μπήκαν. Η τελευταία κατάσταση δείχνει, ότι ο εξομολογούμενος ή δεν ήταν αληθινά προετοιμασμένος για εξομολόγηση, ή ότι δεν έκανε καθαρή εξομολόγηση. Πολύ σημαντικό ρόλο κατά την εξομολόγηση παίζει η προετοιμασία για το εσωτερικό καθάρισμα της ψυχής μας. Ή αποφασίζουμε να καθαρισθούμε και να σωθούμε, ή αν δεν σκεπτόμαστε σοβαρά την σωτηρία μας, τότε κινδυνεύουμε μα χαθούμε.

Κάποιοι εκ των πιστών, αφελώς, πιστεύουν ότι όσο πιο πολύ καθίσει κάποιος κοντά στον πνευματικό του, κατά την ώρα γης εξομολογήσεως, τόσο πιο καλή μετάνοια κάνει, ή αν ο εξομολόγος τον κρατήσει πολύ λίγο, τότε δεν έγινε καλή εξομολόγηση. Αυτά είναι ανεπίτρεπτά πράγματα και δεν πρέπει να απασχολούν τους αληθινούς πιστούς μας. Ο πνευματικός, εάν με την παραπάνω θεωρία κρατούσε τον ένα εξομολογούμενο στο εξομολογητήριο πάνω από μία ώρα, θα έπρεπε για όλη του τη ζωή να εξομολογούσε μόνο λίγα άτομα. Αυτό όμως δεν μπορεί να συμβεί εκ των πραγμάτων. Πλατειασμοί και συζητήσεις κατά την ώρα του μυστηρίου της εξομολογήσεως δεν επιτρέπονται. Για την κατάσταση αυτή ευθύνεται πρωτίστως ο πνευματικός.

Η εξομολόγηση πρέπει να είναι λακωνική. Όχι λεπτομέρειες και εισηγήσεις

λεπτομερειών των αμαρτημάτων. Υπάρχει κίνδυνος να σκανδαλισθεί ο πνευματικός μας. Να γίνεται η εξαγόρευση κι έπειτα στο τέλος, ή όταν κρίνει ο πνευματικός, να διακόπτεται ο εξομολογούμενος, για να παίρνει το κατάλληλο φάρμακο, δηλ. την καλή και ωφέλιμη συμβουλή. Για τον λόγο αυτό οι συζητήσεις με τον πνευματικό, εκείνες τουλάχιστον που εντάσσονται στη σφαίρα των πνευματικών συμβουλών, επί γενικών θεμάτων ζωής, μπορούν να απαντώνται σε κοινές συνάξεις πιστών μετά των πνευματικών τους και όχι εν ώρα εξομολογήσεως. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται η καθυστέρηση κατά το μυστήριο, εξυπηρετούνται πολλοί άνθρωποι κι έτσι δεν ταλαιπωρείται και ο εξομολόγος. …”

Ένας πνευματικός εξομολόγος ή πολλοί;
Στην καθ’ημάς Ορθόδοξη Εκκλησία είθισται ο εξομολόγος να είναι ένα συγκεκριμένο ιερατικό πρόσωπο. Κι αυτό συμβαίνει για έναν συγκεκριμένο λόγο. Ο προσερχόμενος πιστός έχοντας έναν πνευματικό πατέρα, που τις περισσότερες φορές ταυτίζεται με το πρόσωπο του γέροντα, δηλ του πνευματικού καθοδηγητού, εξομολογείται τα αμαρτήματα του και λαμβάνει τον πνευματικό του κανόνα. Με την τακτική της εξαγορεύσεως των αμαρτημάτων στον ίδιο πνευματικό, ο εξομολογούμενος μπορεί με τη Χάρη του Θεού να μετανοήσει για τις αμαρτωλές πράξεις του και να ταπεινωθεί. Όταν επιλέγει όμως κανείς πολλούς πνευματικούς, συμβαίνει κάτι δαιμονικό. Εισηγείται ο παμπόνηρος διάβολος την τακτική αλλαγή των πνευματικών, για να μην υπάρχει δυσκολία στην εξαγόρευση. Αυτό αποτελεί μια καθαρή απάτη του διαβόλου, στην οποία υποπίπτει ο πιστός, προκειμένου να μη βάλει ποτέ του στη ζωή του αρχή μετανοίας. Έτσι το ίδιο αμάρτημα, επαναλαμβάνεται συνέχεια με την ίδια ή μεγαλύτερη συχνότητα, κι έτσι ο πιστός αντί να προκόπτει ,καταποντίζεται. Αλλά με την ύπαρξη πολλών πνευματικών συμβαίνει ακόμη κάτι πνευματικώς πονηρό. Αυτό είναι ότι οι άνθρωποι που θέλουν πολλούς πνευματικούς ψάχνουν να βρουν τη λύση που τους συμφέρει.
Η μετάνοια πραγματοποιείται καλύτερα, όταν υπάρχει ένας πνευματικός εξομολόγος. Η τακτική επαφή μαζί του τον καθιστά κοινωνό των αμαρτιών και των παθών του εξομολογουμένου και με την φώτιση του Θεού ο εξομολόγος δίδει το κατάλληλο φάρμακο για τη κάθε περίπτωση της αμαρτίας. Μερικοί εκ των πιστών σκέπτονται πονηρά και αμαρτωλά κι ως προς αυτό το θέμα: Επιλέγουν δηλ. έναν πνευματικό μεγάλο, αξιόλογο και φωτισμένο με φήμη, κι έναν άλλο «ρεζέρβα», για να εξομολογούνται κάποια μεγαλύτερα αμαρτήματα, προκειμένου μα μην τους κακοχαρακτηρίσει ο μεγάλος, επιφανής και αξιόλογος πνευματικός !!! Μεγάλη πλάνη.
Τονίζουμε ότι ο πνευματικός πρέπει να είναι ένα και συγκεκριμένο πρόσωπο, στο οποίο να κάνουμε υπακοή. Ο πνευματικός μας πρέπει να θεωρούμε, ότι είναι η παρουσία του Χριστού στη ζωή μας. Όπως κάθε άνθρωπος έχει έναν φυσικό

πατέρα που τον γέννησε, έτσι πρέπει να υπάρχει κι ένας πνευματικός πατέρας που θα τον αναγεννά και θα τον οδηγεί ανά πάσα στιγμή, από τη ζωή της απωλείας εξ αιτίας των αμαρτιών, στη ζωή της μετανοίας και της επιστροφής στη ζωή του Παραδείσου…”

Ποια πρέπει να είναι η συχνότητα της εξομολογήσεως;
Πολλοί εκ των πιστών ερωτούν, πόσο τακτικά πρέπει να προσέρχονται στο μυστήριο της εξομολογήσεως. Κανόνας στο συγκεκριμένο ερώτημα δεν υπάρχει. Ισχύει όμως το εξής: Κάθε φορά που αμαρτάνει ο πιστός, οφείλει να προσέρχεται στον πνευματικό του και να εξομολογείται. Το θέμα αυτό ας το παραλληλίσουμε με το ακόλουθο παράδειγμα: Το ρούχο που φοράμε και μας αρέσει, όταν λερώσει, το πετάμε ή το πλένουμε; Σίγουρα το πλένουμε, για να το ξαναφορέσουμε. ΄Έτσι συμβαίνει και με το μυστήριο της εξομολογήσεως. Λερώνεται η ψυχή μας, δεν την πετάμε, αλλά την φροντίζουμε. Με την εξομολόγηση την ψυχή την πλένουμε και την καθαρίζουμε. Η ψυχή του κάθε ανθρώπου επιζητά μονίμως την καθαρότητά της.
Η ψυχή πρέπει να είναι ήρεμη, με συνείδηση καθησυχασμένη και όχι ταραγμένη. Πολλές πράξεις και λόγια κάνουν βαριά την ψυχή. Η συσσώρευση αμαρτημάτων κάνει τον άνθρωπο νευρικό, απότομο, οξύ και αλλοπρόσαλλο. Για τον λόγο αυτό η τακτική επαφή με τον πνευματικό ωφελεί τα μέγιστα στην συμφιλίωση της ψυχής με το Θεό, με τον εαυτό της, και με τους ανθρώπους γύρω της.
Ένας άνθρωπος που για πρώτη φορά προσεγγίζει το μυστήριο της μετανοίας, καλόν θα είναι μέχρι να μάθει να εξομολογείται καθαρά και σωστά, να συχνάζει πιο τακτικά στο μυστήριο. Δεν γίνεται με την πρώτη εξομολόγηση να εξαντλήσει ο πνευματικός όλα τα πνευματικά θέματα ειδικότερα δε, να μεταφέρει στον εξομολογούμενο όσα είναι αναγκαία από την διδασκαλία της Εκκλησίας μας. Απαιτείται εκ μέρους του πνευματικού και του εξομολογούμενου υπομονή και επιμονή. Τότε μόνον κερδίζει κάποιος στην πνευματική ζωή, όταν κάνει υπομονή και ταυτόχρονα υπακοή στο λόγο του πνευματικού. Σίγουρα ο αρχάριος θα αρχίσει με λίγα πράγματα, με έναν μικρό κανόνα, π.χ με μία μικρή προσευχή, με λίγη νηστεία. Όταν όμως, υπακούοντας ταπεινά στον πνευματικό του, θα κατακτά με τη Χάρη του Θεού πνευματική γνώση περί της ορθοδόξου ζωής, τότε από μόνος του θα επιζητά τα περισσότερα και τα ανώτερα. Εδώ μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε το παράδειγμα του νεογέννητου παιδιού. Όπως το μωρό αρχικά και για αρκετό διάστημα δεν τρέφεται με καμιά άλλη τροφή εκτός του γάλακτος, που δεν είναι άλλο από την εύπεπτη πνευματική συμβουλή, που του παρέχει διακριτικά ο πνευματικός του. Σιγά –σιγά, όσο το μωρό αρχίζει να μεγαλώνει, αυξάνει η πνευματική δόση, όχι μόνον η ποσότητα της τροφής του, αλλά και η ποιότητα της.
Κατά την εξομολόγηση χρειάζεται ιδιαιτέρως προσοχή της πνευματικής τροφής.

Άλλο είναι να δείχνουν εξωτερικά οι άνθρωποι τι μπορούν να κάνουν, κι άλλο το πως μπορούν να το κάνουν. Στο σημείο αυτό πρέπει να προσέχουν ιδιαίτερα οι πνευματικοί πατέρες. Μπροστά στον υπέρμετρο ζήλο αρχαρίων πνευματικών τους τέκνων πρέπει να προβάλλουν τη διάκριση, που χαράσσει την πορεία της μεσαίας οδού, της επιλεγόμενης και βασιλικής. Οι αρχάριοι στην πνευματική ζωή και ιδιαίτερα εκείνοι οι οποίοι σε μεγάλη ηλικία πλησιάζουν την Εκκλησία χρειάζονται ιδιαίτερη μεταχείριση. Κι αυτό, γιατί ο διάβολος ζηλεύει τον άμετρο ζήλο τους και τους χτυπάει αργότερα με την ραθυμία, την οκνηρία και την αμέλεια.
Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα που αναφέρεται σε κάποιον, που πήγε κι έγινε υποτακτικός στο Άγιον Όρος. Ο έμπειρος, διακριτικός γέροντας στον οποίο υποτάχθηκε, από την πρώτη στιγμή που είδε τον αρχάριο δόκιμο μοναχό, του έβαλε έναν ελαφρύ κανόνα, για να τον σαγηνεύσει στην πνευματική ζωή. Όμως ο αρχάριος στο κελί του, εμπιστευόμενος τη δική του προαίρεση, ενώ είχε κανόνα για τριάντα μετάνοιες, εκείνος θεώρησε ότι ο κανόνας είναι μικρός. Έτσι έκανε τρεις χιλιάδες στρωτές εδαφιαίες γονυκλισίες. Τη δεύτερη μέρα έκανε το ίδιο. Την Τρίτη όμως μέρα δεν έκανε τίποτα γιατί λύγισε. Ο διάβολος πέτυχε και τον πλάνησε. Με το παραπάνω παράδειγμα αποδεικνύεται, ότι για την προκοπή στην πνευματική ζωή, χρειάζεται οπωσδήποτε η υπακοή σε ότι μας συμβουλεύει ο πνευματικός και σε ό,τι μας βάζει ως κανόνα. Η εφαρμογή αυτών των κανόνων είναι αρκούντως ικανή για τη σωτηρία μας.
Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται εκ μέρους του εξομολογούμενου, ποτέ να μην αφήσει τον εαυτό του να κρίνει τον πνευματικό του, για τον κανόνα που του βάζει. Επίσης προσοχή χρειάζεται στο να μην εξαγορεύεται ο προσωπικός κανόνας σε κάποιο άλλο πρόσωπο, σε συζήτηση, δήθεν , πνευματικού περιεχομένου. Ο κανόνας πρέπει να γνωρίζει ο καθένας, είναι προσωπικό του μυστικό. Ποτέ δεν πρέπει να εξαγορεύουμε σε τρίτους, τι και πόσο κανόνα έχουμε. Αυτό είναι μία παγίδα, που μας στήνει ο διάβολος. Μας βάζει εύκολα να ανακοινώνουμε τους κανόνες μας, τους κόπους μας, τις νηστείες μας κι έτσι αρχίζει μέσα στην ψυχή μας να καλλιεργείται η οίηση, η υπερηφάνεια, ο κομπασμός και η κρίση, ότι κάτι κάναμε. Αποτέλεσμα αυτής της αναφοράς είναι να μας οδηγεί η μεθοδεία του διαβόλου στην αμέλεια, στην καταλαλιά, στην κατάκριση και στην απραξία. Ακόμη απαιτείται προσοχή, στην περί του πνευματικού-εξομολόγου μας κρίση μας σε άλλα πρόσωπα. Όσο καλός κι αν είναι ο πνευματικός μας, ή όσο αυστηρός, ή όσο επιεικής, ή όσο σκληρός, ή ο,τιδήποτε άλλο ως χάρισμα, ή ως μειονέκτημά του έχει, ας παραμένει μέσα μας.
Πολλοί συνηθίζουν να θεωρούν τους πνευματικούς τους ανώτερους από όλους τους άλλους εξομολόγους. Αυτό δεν πρέπει να γίνεται, διότι θέτουν σε κίνδυνο, όχι μόνο τους ίδιους τους εαυτούς τους, αλλά κάνουν τον διάβολο να λυσσάει και να μάχεται περισσότερο τον πνευματικό τους. Ακόμη κάποιοι πιστοί

αυτοπροβάλλονται, λέγοντας και διαφημίζοντας ότι είναι πνευματικά παιδιά μεγάλων πνευματικών πατέρων, για να τους σέβονται και να τους υπολήπτονται οι άλλοι. Πρόκειται περί ενός ατάκτου και πλανεμένου φαινομένου, που δυστυχώς αντί να αγιάζει αυτούς που έτσι καυχώνται, τους κρημνίζει, όχι μόνον πνευματικά, αλλά σωτηριολογικά. Τι κι αν ο πνευματικός τους είναι αγιασμένος, «μέγας» και «στάρετς», όταν οι ίδιοι ποτέ τους δεν βάζουν αρχή μετανοίας και δεν αγωνίζονται; Μήπως θα τους σώσει μόνο η γνωριμία με τους αγίους πνευματικούς πατέρες; Όχι μόνον να σχετιζόμαστε με πνευματικούς γέροντες και γερόντισσες, αλλά να προσπαθούμε να μιμούμαστε τη ζωή του Κυρίου μας, που εμπνέει όλους αυτούς. Κάποιοι πάλι εκ των πιστών, έχουν μια επιδερμική σχέση με τον πνευματικό τους. Το μυστήριο της μετανοίας για την κατηγορία αυτή των πιστών ισχύει, ή μάλλον τίθεται σε ενέργεια μόνο κατά τις παραμονές μεγάλων Δεσποτικών Εορτών, όπως είναι το Πάσχα και τα Χριστούγεννα. Τότε πλησιάζουν τον πνευματικό και μάλιστα κατά τις παραμονές, μία ή δύο μέρες προ της Θείας Μεταλήψεως και ζητούν την συγχωρητική ευχή για να μεταλάβουν. Αυτού του είδους η σχέση δεν ανταποκρίνεται καθόλου στην αληθινή πνευματική ζωή. Πρόκειται για ένα σχήμα «προκάτ» πνευματικής επαφής, εφήμερης, διαρκεί δε μόνο για λίγες ώρες προ της Θείας Κοινωνίας και μετά επιστρέφει στον προηγούμενο ρυθμό ζωής, βουτηγμένης στις ίδιες και πάλι αμαρτίες, χωρίς την απαιτούμενη μετάνοια.

Τέλος, υπάρχει και μία άλλη κατηγορία πιστών, που δεν ζητούν ούτε καν να εξομολογηθούν, αλλά ζητούν μόνο να τους διαβάσει κάποιος πνευματικός την συγχωρητική ευχή. Αυτής της κατηγορίας οι πιστοί δεν έχουν το σθένος να ομολογήσουν ότι είναι αμαρτωλοί. Αυτή η κατηγορία πιστών κρύβεται πίσω από το δάκτυλο της. Έχει φτιάξει ένα δικό της κάστρο γύρω από το πρόσωπό της και δεν επιδέχεται κανένα δυναμικό γκρέμισμα αυτού. Είναι εκείνοι που συνήθως λένε στον πνευματικό: Δεν έχω κάνει τίποτα πάτερ, διαβάστε μου μία ευχή. Η ευχή όμως της εξομολογήσεως έχει σχέση με κάποιον, που συναισθάνεται ότι είναι αμαρτωλός. Άρα, εάν ζητούμε εκ των προτέρων να μας διαβάσει ο πνευματικός την ευχή, απέχουμε τελείως από τη συντριβή και τη μετάνοια. Εάν δεν έχουμε αμαρτίες και άρα δεν είμαστε αμαρτωλοί, γιατί μα μας διαβάσει ο εξομολόγος ευχή για να κοινωνήσουμε; Για την κατηγορία αυτή των πιστών πρέπει να σημειώσουμε, ότι πρόκειται περί μιας δαιμονικής εκ προοιμίου πλάνης, που οδηγοί τους ανθρώπους αυτούς δε βεβαία πνευματική απώλεια. Για κανέναν από τους ανθρώπους που ζουν πάνω στον πλανήτη γη δεν υφίσταται το αναμάρτητο. Όλοι είμαστε αμαρτωλοί, οπότε όλοι μας έχουμε ανάγκη από συντριβή, μετάνοια και εξομολόγηση. Ο διάβολος όμως προκειμένου οι άνθρωποι να μη σωθούν, τους δελεάζει για να μη βάλουν ποτέ αρχή μετανοίας, ποτέ να μην αναγνωρίσουν προηγουμένως τα αμαρτήματα τους, τα λάθη τους, τα πάθη τους. Για το λόγο

αυτό εργάζεται συστηματικά όλο το εικοσιτετράωρο, ώστε να μας πείσει να μην πλησιάσουμε ποτέ το μυστήριο της εξομολογήσεως. Συνεπώς πετυχαίνει τις περισσότερες φορές να κρατάει στα χέρια του πολλούς ανθρώπους. Κάθε φορά που αμαρτάνουν οι άνθρωποι, φορεί ο διάβολος ένα προσωπείο, προκειμένου να δείξει ότι αυτό που πράττουν ως αμαρτία είναι καλό, αναγκαίο, αναπόφευκτο, σωστό και πρέπον. Το ίδιο συμβαίνει κι αν ακόμη ξεφύγουν από το διάβολο μερικοί άνθρωποι και έρθουν στο μυστήριο της εξομολογήσεως, χωρίς να ομολογήσουν τα αμαρτήματά τους. Κάποιοι πάλι τα αποκρύπτουν, ή συμβαίνει κάποιες φορές δαιμονικά να επιμένουν ενώπιον του Θεού και του πνευματικού τους, ότι η τάδε αμαρτία τους δεν είναι αμαρτία, αλλά αρετή! Αυτά κάνει ο διάβολος.
Κάποτε μου έλεγε κάποιο δυστυχισμένο παιδί, που εσύναπτε, ζούσε προγαμιαίες σχέσεις, εξ επηρείας καθαρά του διαβόλου, ότι δεν είναι αμαρτία αυτού του είδους η σχέση, αλλά ότι πράττει ορθά, αφού ικανοποιούνται από την πράξη και οι δύο, εννοώντας, το αγόρι και το κορίτσι. Δεν ήθελε να παραδεχθεί ότι έκανε αμαρτία. Δεν τον άφηνε ο διάβολος να το ομολογήσει. Γιατί αν ομολογούσε ότι αμάρτανε, θα τον έχανε ο διάβολος από τους οπαδούς του. Αυτό κάνει ο χαιρέκακος διάβολος. Προσπαθεί το άσπρο να το κάνει μαύρο. Κι αυτό το πετυχαίνει άριστα, ιδιαιτέρως σήμερα που οι άνθρωποι είναι «μπερδεμένοι»...”

Ποιά η διαφορά του γέροντος, της γερόντισσας και πνευματικού εξομολόγου;
Στην Ορθόδοξη Παράδοσή μας, εκτός των κληρικών, δηλ. των ιερέων, επισκόπων, πρεσβυτέρων και διακόνων, που τελούν τα αγιαστικά μυστήρια των πιστών, υπάρχει και μια άλλη τάξη των γερόντων ή γεροντισσών. Η τελευταία αυτή τάξη, έχει την αρχή της στην μοναστηριακή παράδοση. Στο μοναστήρι όταν ο μοναχός ή η μοναχή έχει προβλήματα πνευματικής φύσεως, σπεύδει ανά πάσα στιγμήν στο γέροντά του να καταθέσει τους λογισμούς του, προκειμένου να λάβει μια συμβουλή. Σήμερα οι ρόλοι του Γέροντος και του Πνευματικού –Εξομολόγου συμπίπτουν.
Έτσι εξομολόγος και γέροντας συμβαίνει να είναι το ίδιο πράγμα. Στην πρώτη όμως Εκκλησία, έτσι- όπως διαβάζουμε στα Γεροντικά- (=πνευματικές ιστορίες μοναχών), φαίνεται ότι ο γέροντας ήταν ένα χαρισματικό πρόσωπο, που μπορούσε να μην ήταν και ιερέας, οπότε ούτε εξομολόγος, αλλά ήταν οπωσδήποτε μια χαριτωμένη από το Θεό πνευματική προσωπικότητα. Ο γέροντας προσευχόμενος, άκουγε τα προβλήματα των ανθρώπων και τους συμβούλευε με το φωτισμό του Θεού, ποιο δρόμο να ακολουθήσουν. Η επικοινωνία εκείνη με το γέροντα ήταν μόνο σε επίπεδο συζήτησης και πνευματικής συμβουλής και δεν είχε καμιά σχέση με την άφεση των αμαρτιών. Την άφεση των αμαρτιών πάντοτε την έδιδε ο πνευματικός εξομολόγος και κανείς άλλος.
Αυτό συμβαίνει και σήμερα, όταν πολλοί άνθρωποι που ασχολούνται με τα πνευματικά θέματα τότε καταφεύγουν κάποιες φορές σε κάποιο ασκητή γέροντα,

στο Αγίον Όρος ή αλλαχού, για να λάβουν μια πνευματική συμβουλή. Πάντως σήμερα, όπως και προηγουμένως σημειώσαμε, οι ρόλοι των γερόντων και των πνευματικών ταυτίζονται και δεν ξεχωρίζονται. Κάποιος δηλαδή εξομολόγος μπορεί να είναι ταυτόχρονα και γέροντας, ή κάποιος εξομολόγος να δέχεται μόνο της εξαγόρευση των αμαρτημάτων και να μη δίδει συμβουλές. Η τελευταία τάξη τηρείται κυρίως στις σλαβικές χώρες, ιδιαιτέρως δε στη Ορθόδοξη Ρωσία. Για τον λόγο αυτό, στην Ορθόδοξη Ρωσία υπάρχει μεγάλο ρεύμα γερόντων(στα σλαβικά μπάτουσκα= γέροντας, πατέρας, ή μάτριουσκα=γερόντισσα, μητέρα.

Πηγή: iellada.gr